

דעת הלכה

יצא לאור ע"י בית ההוראה
"שערי הוראה"
נערך ע"י הרב יוסף
אייזנשטיין שליט"א מרבני
בית ההוראה מו"צ ומח"ס
דעת הלכה ושור"ע השל"ה
לפי סדר דף היומי בהלכה
גליון חג השבועות

דינים לחג השבועות

פרווה בתנור בשרי או חלבי

ב. אם רוצה לאפות חלות או עוגות פרווה, בתבניות "פרווה", בתא החלבי או הבשרי, לכתחילה אם אפשר טוב להמתין מעת לעת בין אפית החלבי לפרווה, או להדליקו על החום הכי גבוה למשך זמן. ואף אם לא עשה כן מותר לאכלם בין עם בשרי ובין עם חלבי. (מבית לוי יו"ד בשר בחלב).

ג. אין לאפות חלות שאוכלם עם בשרי, ב"תבניות" שאפו בהם ב-24 שעות קודם חלבי. וכן אין לאפות עוגות פרווה שאוכל אותם עם קפה, בתבניות שאפו בהם באותו יום בשרי. (יו"ד סי' צה ס"ב).

ואם לא אפו בתבניות באותו יום, לכתחילה אין לאפות פרווה, בתבנית בשרי, שיאכלם עם חלבי, או בתבנית חלבי ויאכלם עם בשרי. ורק אם אין לו כלי אחר מותר. (חכמת אדם מח ב', מבית לוי יו"ד עמ' מא), אמנם אם אפו באינו בן יומו בלא כוונה לאכלו עם החלבי או עם בשרי, מותר לאכלו עם מין השני. (יו"ד סי' צה ס"ב).

בשר ופרווה בתנור אחד

ד. אפו בתנור אחד בתבנית אחת בשר ובתבנית אחרת פרווה, אם היו מכוסים מותר לאכול הפרווה אף עם חלב, אבל אם לא היו מכוסים אין לאכלו עם חלב ביחד. (יו"ד סי' קח ס"א). אבל אין צריך להמתין אחריו שש שעות. (אשל אברהם בהגהת אור"ח סי' קעג א').

דגים ובשר בתנור אחד

ה. לכתחילה אין לאפות בתנור אחד בתבנית אחד בשר ובאחד דגים, ובדיעבד מותר, ואם אחד מהם מכוסה מותר לכתחילה. (ש"ך יו"ד סי' קטז סק"א).

מאכל פרווה בכלי בשרי

א. מאכל פרווה, שהתבשל בכלי בשרי בן יומו, אין לאכלו עם מאכלים חלביים, וכן אם התבשל בכלי חלבי אין לאכלו עם בשרי. (יו"ד סי' צה ס"ב). ולכן **שוקולד שהמיס בכלי בשרי** או ריבה שהתבשלה בכלי בשרי, אין לערבבו בעוגה חלבית, או אפילו בעוגה פרווה שאוכל אותה עם קפה.

ב. לכתחילה אין לבשל מאכל פרווה אף בכלי בשרי **שאינו בן יומו** על מנת לאכלו עם מאכלים חלביים. ורק אם אין לו כלי אחר מותר. (חכמת אדם מח ב', מבית לוי יו"ד עמ' מא), אמנם אם בישלו בכלי בשרי אינו בן יומו בלא

מר"ח סיון עד שבועות

א. אין אומרים תחנון, ואין מתענים מר"ח סיון. (שור"ע סי' תצד ס"ג, מ"ב סק"ז). וחתן וכלה ביום חופתם מתענים, ויש מקילים. (סי' תקעג מ"ב סק"ז).

ב. יש מקומות שנוהגים להתיר להסתפר ולהנשא רק משלשת ימי הגבלה, ויש מקומות שנוהגים מר"ח סיון, וכל אחד ינהג כמקומו. (מ"ב סי' תצג ס"ק טו). ומותר לכתחילה להינשא בר"ח סיון. (הגר"ש אלישיב בהלכו חג בחג ספירת העומר פ"ז הע' 77).

ג. לפי דברי האר"י הק' אין להסתפר עד ערב שבועות, (שע"ת סק"ז). וי"א משמו עד מח לעומר. (טור ברקת ועוד) ואפשר להסתפר מיד אחר הספירה. (פקודת אלעזר אור"ח סי' תצג ב', מנחת אלעזר ח"ד סי' י). וי"א שאין להסתפר בלילה. (מועד לכל חי סי' יז).

ד. יש להסתפק אם יש להקל בריקודים ומחולות של רשות מר"ח סיון עד עצרת. (שעה"צ סי' תצג סק"ד). ויש להחמיר בזה. (הגר"ש אורבך בין פסח לשבועות פט"ו הע' ד, הגר"ש וואזנר מבית לוי פ"ט ג).

ערב יום טוב

א. מצוה להסתפר בערב יו"ט כדי שלא יכנס לרגל כשהוא מנוול. (שור"ע סי' תע"א ס"ג, תקל"א ס"א). וליטול צפרניו. (מ"ב סי' תקל"ב סק"ב). ולרחוץ בחמין. (שור"ע סי' תע"א ס"ג, מ"ב סי' תקכ"ט סק"ג). ולטבול קודם הרגל. (מ"ב שם ס"ק כב).

ב. אין להקיז דם בערב יו"ט. (תס"ח סי"י) ויש לזהר מהתרמת דם ובדיקת דם ומנייתוחים. (תורת היולדת פמ"ו ס"ד).

ג. מצוה ללבוש בגדים נאים ביו"ט. (תע"א ס"ג). ובגדי יו"ט יהיו יותר טובים משל שבת. (תקכ"ט ס"א).

מדיני בשר בחלב בהכנת מאכלי חלב

תנורי אפיה לבשרי וחלבי

א. אין להשתמש בתא אחד בתנור לבשר וחלב, אף בתבניות אחרות, ואף בזה אחר זה, אפילו לאחר מעת לעת מהשימוש האחרון, כי מצוי שנשפך שם בעין מהמאכל ונדבק בדפנות התנור, או שמזיע התנור אם הוא מאכל עם רוטב. (עין מ"ב סי' תצד ס"ק טו, ויו"ד סי' קח). ובשעת הצורך אפשר לנקותו מלכלוך בעין, ולהדליקו על החום הכי גבוה למשך זמן, והוא ליבון קל, וישתמש בתבניות אחרות לבשר, ולחלב. (מנחת יצחק ח"ה ס"כ).

כונה לאכלו עם החלבי, מותר לאכלו עם חלבי, וכן אם נתערב עם חלבי מותר לאכלו. (יו"ד סי' צה ס"ב).

מאכלי פרוה במגדרת או מיקסר בשרי

א. מגדרת או מיקסר בשרי אף אם ניקו אותו היטב בסקוטש אין לגרד או לרסק בו דברים חלביים כגון שוקלד חלבי. אבל מותר לרסק בו פרוה קר ולאכלו אחר כך בחלבי. (יו"ד סי' פט ס"ד, ש"ך סי' כב).

ב. מגדרת או מיקסר פרוה מותר לגרד בו מאכלים חלביים קרים, וינקם היטב בסקוטש ונשאר פרוה. (שם).

בשרי וחלבי על הפלטה

א. מותר לחמם על הפלטה מאכל בשרי ומאכל חלבי, וירחק ביניהם שלא יגעו זה בזה, ויניח שני שכבות נייר כסף מתחת הסיר החלבי.

עשבים ופרחים

א. נהגו לשטוח עשבים בשבועות בבית הכנסת ובבתים זכר לשמחת מתן תורה. (רמ"א סי' תצד). נוהגים להעמיד אילנות בבית הכנסת ובבתים זכר שבעצרת נדונים על פירות האילן. (מ"ב שם סק"י). ויש שחששו שלא לשטוח עשבים כי זה בכלל חוק העמים. (מ"ב שם, אגרות משה יו"ד ח"ד יא ה).

ב. פרחים שמניחים במים יש להכניסם לפני החג, ואם לא הכניסם לפני החג אם אינם נפתחים מחמת המים או שכבר נפתחו אפשר לסמוך להניחם במים המזומנים מערב יו"ט אבל אם הם נפתחים מהמים אסור. (מ"ב סי' שלו ס"ק נד).

ג. פרחים הנמצאים במים מערב יו"ט והם בתהליך פתיחה אין לטלטל את הכלי אלא בנחת, כי נדנוד המים מזרז פתיחתם. (שלמי יהודה פ"ג ס"ק סז בשם הגרשי"א).

ד. פרחים ועשבים אינם מוקצה בשבת ויום טוב ובפרט אם חשב עליהם מבעוד יום. (סי' שלו ס"א, מ"ב תצד סק"י).

ה. פרחים שאין נפתחים מותר להוציאם ולהחזירם למים שעמדו בהם ביו"ט ובשבת. (מ"ב שם).

ו. מותר להוסיף מים לכלי ביום טוב אבל לא להחליפם. (מ"ב סי' תרנד סק"ב). ומותר להוסיף עד פחות ממחצה. (ערוך השולחן ס"ב). ובשבת אסור להוסיף. (מ"ב סי' שלו ס"ק נד).

הדלקת נרות יו"ט

א. מנהג רבים שביו"ט מדליקות הנשים הנרות בלילה קודם הסעודה. (מאירי שבת כג, פני יהושע שם, חת"ס שם כד, ועוד), אמנם הרבה נהגו להדליק בערב יו"ט כמו בשבת. (הקדמת בן הרישה לטור יו"ד, באה"ט תקג סק"ד בשם השליה, מטה אפרים תרכה סל"ג ועוד).

ב. המדליקות בלילה מברכות לפני ההדלקה. (מטה אפרים שם). והמדליקות בערב יו"ט י"א שמברכות קודם ההדלקה. (הקדמת בן הרישה שם, מ"ב רס"ג ס"ק כז ועוד). ויש סוברים שאין חילוק בין שבת ליו"ט ויש לברך אחר ההדלקה. (מג"א רס"ג ס"ק יב, שועה"ר שם ס"א).

ג. המדליק נר של יו"ט מברך להדליק נר של יום טוב. (תק"י ד סי"א). אם טעה וברך של שבת צריך לחזור ולברך של יום טוב.

ד. ברכת שהחיינו בשעת הדלקת נרות אף שמעיקר הדין אין צריכות לברך, מכל מקום מנהג הנשים הוא שמברכות שהחיינו. (מ"ב רס"ג ס"ק כג, ערוך השולחן תק"י ד סי"ז ועוד). ויכולות לענות אמן על ברכת שהחיינו בקידוש ואינו הפסק. (אג"מ או"ח ח"ד כא ט, מנחת שלמה ח"ב נח ב). ויש שחילקו שבפסח וסוכות יכולת לענות אמן כי יש מצוות החג, אבל בשבועות לא יענו אמן כי אין מצוות לחג. (שבה"ל ח"ג ט).

הכנת הנרות ביו"ט

ה. אין להבהב הפתילות ביו"ט. (שו"ע סי' תק"י ד ס"ט), ואין להדביק הנרות ביו"ט. (מ"ב שם ס"ק יח). הפתילות הישנות לכתחילה לא יטלטלם בידים, רק ע"י דבר אחר, (ט"ז סי' תק"א סק"ז), וטיפות השעווה והדיסקית שבתוך הזכוכית מותר להסירם. (ארחות שבת פ"י רח).

ו. פתיל צף אסור לנקבו או להפרידו ביו"ט. (שש"כ פ"יג כד). ולתחוב הפתילה למכסה, טוב לכתחילה להכין מערב יו"ט, (מבית לוי פרק ק"ב ו), ומותר לתוחבם בחג. (שש"כ שם, מבית לוי שם).

ליל חג השבועות

א. מאחרים להתפלל ערבית ולקדש עד צאת הכוכבים, כדי שיהיו ימי הספירה מ"ט יום תמימות. (שו"ע הרב סי' תצד ס"ב, מ"ב ס"ק א).

ב. אף נשים שלא ספרו ספירת העומר יש להם להמתין מלהתפלל ערבית ולקדש עד צאת הכוכבים. (להורות נתן ח"ז סי' לא). אבל הנהגות להדליק הנרות מבעוד יום בכל יום טוב מדליקות, כי לא חששו לתמימות רק לתפלת ערבית וקידוש. (הליכות שלמה שבועות פ"ב ס"ב).

ג. בברכת המזון אם שכח יעלה ויבוא ונזכר אחר שהתחיל ברכה רביעית חוזר לראש. (שו"ע סי' קפח ס"ה). ואשה ששכחה דעת הרע"א שאינה חוזרת כי אינה מחויבת בסעודה. וספק ברכות להקל. (שבה"ל ח"ד יח).

ד. נהגו על פי הזוהר להיות נייעורים כל הלילה ועוסקים בתורה. (מ"ב סי' תצד סק"א). וסדר הלימוד הוא תיקון ליל שבועות. (השליה מסכת שבועות עמוד התורה, יסוד ושורש העבודה שער ט' פ"י, פמ"ג א"א תצד).

ה. הנייעור כל הלילה צריך ליטול ידיו כשעלה עמוד השחר. (שו"ע סי' ד ס"ג). ואם הוא באמצע לימודו אין צריך להפסיק ויכול להמשיך. וכשרוצה לברך יביא עצמו לידי חיוב נטילה בעשיית צרכיו ויברך על נטילת ידים ואשר יצר. (מ"ב סק"ל).

ו. אם הוא באמצע לימודו ודעתו ללכת לישון אחר עלות השחר אין צריך לברך ברכת התורה, ויכול להמשיך בלימודו. (מהרש"ג ח"א סי' סב, תוספת חיים על חיי אדם כלל ט ס"ק טו).

ז. הניעור בלילה נסתפקו הפוסקים אם יכול לברך ברכת התורה, ולכן ישמע מאחר שחייב ויוציאו. (מ"ב סי' מז ס"ק כח). ואם ישן בלילה שלפניו או ביום שלאחריו יכול לברך. (רע"א סי' מז יב). ויכול לכיין ערב שבועות שכוונתו לצאת בברכת התורה רק עד עלות השחר של שבועות. (קרו' לדוד סי' נט, לוח א"י להגרמיי"ט).

ח. ברכת אלקי נשמה וברכת המעביר שנה נסתפקו הפוסקים אם הניעור בלילה, וצריך לצאת מאחר שנתחייב בו. (מ"ב סי' מז ס"ק כד). וי"א גם בזה שאם ישן אחר עלות השחר יכול לברך. (מחזה אליהו ח"א א, אבן ישראל ח"ט סי' סג ועוד). אמנם על פי דעת האר"י הק' ועוד פוסקים אף מי שהיה ניעור בלילה מברך כל הברכות, ובפרט אם אין ממי לצאת יברך בעצמו. (שו"ע הרב סי' כה"ח ס"ק מט, ערוה"ש סי"ג, ועוד).

ט. אם הולך לישון אחר עלות השחר אין מברכים ברכת המפיל. ויש לקרא קריאת שמע של שחרית לפני שהולך לישון. ובפרט אם יש חשש שיאחר זמן קריאת שמע או שישים שומר להקיצו.

מאכלי חלב בשבועות

א. נהגו לאכול מאכלי חלב בחג השבועות. ואחר כך יאכל מאכלי בשר, וכדלהלן. והטעם כי צריך שני לחמים א' לחלב וא' לבשר **רמז לשני הלחם**. (סי' תצד ס"ג). או כי קיבלו כל דיני התורה לא מצאו לאכול רק **מאכלי חלב**, כי לבשר צריך שחיטה וניקור ומליחה ובישול בכלים חדשים. (מ"ב שם ס"ק יב).

ב. יש מקומות שנהגו לאכול בליל החג סעודה של מאכלי חלב, וביום מאכלי בשר. והעירו שאין לעשות כן כי יש **חיוב לאכול סעודה עם בשר ביו"ט בין בלילה ובין ביום**. (דרכי תשובה יו"ד סי' פט ס"ק יד, ועוד).

הברכה על עוגות גבינה

א. עוגת גבינה **שמערה קמח וגבינה** או חלב ומיני מתיקה ונאפה, דינה ככל עוגת טורט, שברכה ראשונה הוא בורא מיני מזונות. (סי' רח ס"ט). וברכה אחרונה מברך על המחיה כשאוכל ממנה כזית, אף שאין מהקמח לבד שיעור כזית. (סבה"י להרב פ"ג ס"ב). וכן הוא מנהג העולם (מ"ב שם ס"ק מח). ולכתחילה טוב ליזהר לשער שיהא בקמח שיעור כזית. (מ"ב שם).

ואם אין כזית קמח בכדי שיעור אכילת פרס (12.5 אחוז) מברך בורא נפשות. (מ"ב שם). ויש לחוש לאכול עוד כזית שברכתו מיני מזונות בודאי וכזית שברכתו בורא נפשות בודאי, ויברך שניהם. (סבה"י שם).

ב. עוגות שיש בהם **מילוי או שכבות מגבינה וחלב, והם ניכרים וחשובים בפני עצמם, ונאפו יחד**, ברכת הראשונה מיני מזונות. (מ"ב סי' קסח מה). ואפילו אוכל המילוי לבדו אחר שבירך על העיקר. אבל אם אינו אוכל אלא המילוי לבדו מברך בברכת המילוי. (שועה"ר קסח י-יד, מ"ב שם ס"ק מז).

י"א שמצרפים המילוי לכזית ומברך על המחיה. (שועה"ר קסח ס"ט, לוח ברכה"י פ"ד ס"ה). וי"א שאין המילוי מצטרף

לשיעור כזית כיון שהוא ניכר וחשוב בפני עצמו, ואם לא אכל כזית מהמזונות לבד, מברך בורא נפשות. (חזו"א או"ח כו ח', מנחת שלמה ח"א סי' צא ה בדעת המ"ב).

ג. עוגות **שמילוי אותם אחר האפיה במילוי חלבי וניכר וחשוב בפני עצמו, ולא נאפו יחד**, ורצונו לאכול שניהם את שכבת הבצק ואת שכבת הגבינה, מברך ברכה ראשונה ב' ברכות, על העוגה מיני מזונות ועל המילוי כברכתה. (מ"ב קסח ס"ק מה, ויש לברר דעת השועה"ר בזה). ואם המילוי בא ללפת את העוגה כגון בבלינצ'ס מברך רק מיני מזונות. (שבת הלוי ח"ז סי' כז ו'). ואם אוכל המילוי בפני עצמו אף אחר אכילת העיקר, מברך עליו כיון שלא נאפה יחד. (שועה"ר ריב ס"ה).

ולענין ברכה אחרונה אין המילוי מצטרף לשיעור לכז"ע, ואם לא אכל כזית מהמזונות רק בצירוף המילוי ברכתו בורא נפשות.

קידוש במקום סעודה

ד. בעוגות אלו שהמילוי ניכר וחשוב ואין מצטרף לשיעור כזית לברך על המחיה, וכדי לאכול כזית מהמזונות [כדי שיהא קידוש במקום סעודה] צריך לאכול מהם שיעור גדול, יזהר שלא יאכל מהם יחד כשיעור קביעות סעודה שהוא כד' ביצים, כ-200 גרם, כי אז יש לחשוש שיצטרך לברך המוציא וברכת המזון (קסח ס"ו), ובזה מצרפים את כל מה שאוכל עם המזונות. (מ"ב שם ס"ק כד בשם המג"א).

אבל י"א שרק אם אכל מזונות כד' ביצים מצרפים כל מה שאוכל ללפתן, ששיעור קביעות סעודה הוא כשיעור סעודה שקובעים לאכול סעודת צהריים או ערב, פת עם לפתן ד' ביצים. (שועה"ר סי' קסח ס"ח וסברה"י פ"ב ה"ג. ויש עוד צירופים לסמוך כן למעשה).

אכילת בשר אחר אכילת גבינה וחלב

א. אכל גבינה או שתה חלב, יקנח פיו וידי ידיו, ומותר לאכול מיד בשר. (יו"ד סי' פט ס"ב ולבשר עוף אין צריך קינוח ונטילה), ואין צריך להפסיק בברכת המזון, (מ"ב סי' תצד ס"ק טו). ויש מצריכים ברהמ"ז, (באה"ט שם ס"ק"ב בשם שכנה"ג, מטה יהונתן יו"ד שם). וע"פ הזוהר אין לאכול בשר עד שעה. (בי"י). ומנהג העולם להמתין חצי שעה. (שו"ת מהרש"י ח"א סי"ג, מבית לוי יו"ד עמ' לו).

גבינה צהובה

ב. **בגבינה קשה** וישנה, נהגו להמתין שש שעות כמו בגבינה אחר בשר, ואף לבשר עוף. (רמ"א יו"ד שם, ש"ך ס"ק טו), ולכן **האוכל גבינה צהובה**, יש שכתבו שנחשב בגבינה קשה וצריך ו' שעות. (הליכות שלמה חג השבועות סי"ג, מאור השבת ח"ב בשם הגר"י אלשיך, שבה"ל ח"ב יו"ד לה), ויש סוברים שאינו כגבינה קשה, (פתח הבית סי' פט ביאורים - מהגר"ח קנייבסקי בשם החזו"א, ארחות רבינו יו"ד ח"א לד. ובמאור השבת שם בשם הגר"י פישר זצ"ל מיקל בחצי שעה. ובאמרי יעקב ה' מלמדים מיקל בשעה).

ג. יזהר ליקח מפה אחרת כשאוכל הבשר. (יו"ד סי' פט ס"ד, מ"ב סי' תצד ס"ק טו).

דיני יום טוב המצויים

הדלקת אש

א. אסור להדליק אש חדשה ביום טוב. (שו"ע סי' תקי"ב ס"א)
כי מוליד אש ביום טוב. (מ"ב סק"א). ומחלוקת אם איסורו
מן התורה או מדרבנן, ואם עבר והבעיר אש ביו"ט מותר
ליהנות ממנה. (ביה"ל שם ד"ה אין). ומותר לומר לגוי
להדליק אש או כירה חשמלית לבישול מאכלי יו"ט.
(מהרש"ם ח"ד קמג, שבט הלוי ח"ח קכא).

ב. מותר להעביר אש ביו"ט לצורך יו"ט. (מ"ב שם סק"ב).
ואף על ידי גפרור.

ג. אסור להדליק כיריים של גז על ידי המצית
המותקן שם, כי מדליק אש חדשה, רק יוציא התקע
מערב יו"ט, ויעביר מאש אחרת.

כיריים של גז עם ססתום בטחון מותר להשתמש
בהם ביו"ט.

ד. מותר להגדיל את להבת הגז, אבל בכיריים חשמליות
וכדומה אסור להגדיל כי מדליק עוד גופי חימום. (שש"כ
פ"א הע' פח בשם הגרשז"א ועוד).

ה. כיריים אינדוקציה אין להשתמש ביו"ט כי על ידי
הנחת הכלי מפעיל את החימום, ויש מתאם מיוחד
שעל ידו מותר.

ו. נר של יארצייט אם לא הדליקו בערב יום טוב, ידליקו
בבית הכנסת, ובשעת הדחק יש להתיר בכל אופן. (ביה"ל
סי' תקיד ס"ה ד"ה נר).

כיבוי ביו"ט

ו. אסור לכבות ביום טוב ואפילו במקום הפסד. (שו"ע סי'
תקיד"ד ס"א), ולכן אסור לכבות כיריים של גז או חשמל,
ומאור החשמל, ואף אם מפריע לו לישון. (שש"כ פ"ב הע'
מ'). וכן אסור להקטין את הלהבה בכיריים, משום הפסד
ממון. (מ"ב תקיד ס"ק טז, אג"מ או"ח ח"א קטו).

ז. להקטין את להבת הגז כדי שלא יחרך המאכל, אם לא
ישתנה טעמו רק יהא נראה כשרוף אסור. (מ"ב תקז ס"ק
כב-כג). אבל אם החלק שיחרך לא יהיה כ"כ טוב למאכל
מותר לכבות או להקטין כי נחשב צורך אוכל נפש. (רמ"א
תקיד ס"א, שש"כ פ"ג הע' נה). ועדיף מלהדליק להבה חדשה.

(אג"מ שם). אבל אין להקטין חום בכיריים חשמליות.
(שש"כ שם ס"י).

ח. גרם כיבוי מותר כשאין עושה מעשה בדבר הדולק.
(תקיד ס"ג). אבל אסור לסגור את מיכל הגז כי זה כיבוי
ממש כנוטל שמן מנר. (שש"כ שם ס"ב). ואין למלאות סיר
מים שיגלוש ברתיחה ויכבה הגז, (מנחת יצחק ח"י מב א). ויש
מתירים כשצריך לבישול המים ובאקראי. (מנח"ש ח"ב כב
ב, הגרשז"א בשש"כ שם ס"ג).

ט. שעון שבת הפועל ע"י זיזים מותר להזיז זיזים כדי
להמשיך את המצב הקיים עכשיו, וביו"ט מותר אף
להקדים ההדלקה, אבל לא להקדים הכיבוי. (שש"כ פ"ג
סכ"ח סל"א בשם הגרשז"א).

רחיצה ביום טוב

א. אין לרחוץ כל גופו אפילו במים שהוחמו מערב יו"ט,
אבל מותר לרחוץ אבר אבר במים שהוחמו מערב יו"ט.
(סי' תקיא ס"ב, מ"ב ס"ק יח).

ב. במים שהוחמו ביו"ט, כגון מברז המים חמים שנכנס
מיד מים קרים ומתערבבים, מותר לרחוץ רק פניו ידיו
ורגליו ועוד איברים עד מקצת גופו, ולא במרחץ. או
להדיח בהם כלים. (שם, ביה"ל שם ד"ה אבל).

ג. תינוק שרגילים לרחצו כל יום או בעת הצורך, מותר
לרחצו כל גופו. (מ"ב שם ס"ק יח).

ד. נהגו שלא לרחוץ כל גופו במקלחת אף במים קרים.
(מ"ב שם, וסי' שכו ס"ק כא). אך כשמצטער מחום או מזיעה
מרובה רשאי להתקלח במים קרים. (רע"א שכו ס"א, ואג"מ
או"ח ח"ד ס' עה). ואף בפורשים. (שעה"צ סי' תקיא ס"ק כה). ויש
ליזהר מסחיטה.

נולד ביו"ט

א. מותר לבשל תבשילים קפואים ולהפשיר שומן כי זה
לצורך אוכל נפש, וכן להקפיא מים לצורך יו"ט. (שש"כ
פ"ב הע' לא בשם הגרשז"א, שבה"ל ח"א צ'). ויש מחמירים. (דובב
מישרים ח"א סי' נה).

ב. גרעיני פירות שנתפרקו ביו"ט מהפרי אסור לטלטלם
משום איסור נולד. (מ"ב סי' תקא סק"ל). ומותר לטלטלם
רק אם מאוסים או שצריך למקומם לאכול שם. ולכן
גרעיני משמש שנתפרקו ביו"ט אסורים משום נולד.
(ארחות שבת ח"ב פ"יט קנד).